Anul al 54-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 5 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 247 Miercuri 8 Septembrie 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

In lumina rezultatelor

In lumina faptelor și rezultatelor ce n'au cum să fie denaturate ori tăgăduite, trebue văzută deosebirea între ideologia naționalistă și ideologia comunistă sau, ca să întrebuințăm un termen mai puțin restrictiv, ideologia de extremă stângă.

Ce a dat fiecare din aceste două ideologii, acolo unde ele au fost aplicate pe teren? Răspunsul la această întrebare să-l căutăm în lumina faptelor și rezultatelor.

O ocazie pentru aceasta — de sigur, o ocazie tragică, dar nu mai puțin concludentă — ni-o oferă războiul civil din Spania. In Spania se ciocnesc cu armele de mai bine de un an de zile adepții ideii naționale cu adepții rătăcirii comuniste. E drept că susținătorii așa zisei democrații integrale încearcă să tăgăduiască adevărul că milițienii roșii și conducătorii lor ar fi comuniști. Este o încercare zadarnică, deoarece comunismul guvernamentalilor din Spania e confirmat din belșug de realitatea faptelor.

Să trecem deci la cercetarea sumară a rezultatelor obținute de fiecare din cele două tabere.

Pe terenul militar, înfrângerea comuniștilor din Spania este definitivă și ireparabilă. Au fost și continuă a fi bătuți pe uscat, iar pe mare au devenit de mult inexistenți. Și ce ridicule apar, de pildă, ultimele comunicate ale guvernului dela Valencia, care anunță ca un mare succes cucerirea unui grup de trei sau patru case dintr'o localitate oarecare, în zilele când trupele naționaliste cuceresc orașe și provincii întregi, fac numai pe frontul de Nord prizonieri al căror număr se apropie de o sută de mii de milițieni și sunt pe punctul de a obține capitularea Cataloniei, ceeace ar echivala cu iminenta lichidare a războiului.

Pe terenul ordinei și bunei gospodării, pe când în orașele și în ținuturile ce se găsesc încă în stăpânirea guvernelor din Valencia și din Barcelona domnește anarhia, însoțită și de mizerie, în partea din Spania, liberată de trupele naționaliste, e ordine, e liniște și, atâta cât permit împrejurările războiului, o bună stare materială ce este o simplă amintire pentru locuitorii din orașele și provinciile stăpânite de milițienii roși.

Dacă din Spania trecem în țara vecină Portugalia, ajungem la acelaș fel de concluzii. In anii în cari Portugalia a fost cârmuită de metodele democrației de extremă stângă, starea normală era o stare de frământări și agitații ce nu mai conteneau.

Răscoalele, degenerând uneori până la adevărate războaie civile, se țineau lanț, iar viața economică a țării dădea mereu înapoi. A venit însă actualul ei conducător, înțeleptul și energicul Salazar, care, înlăturând metode și practici ce se dovediseră nenorocite prin rezultatele lor, a pus la temelia administrației ideia națională și principiile naționaliste.

Urmarea? In Portugalia domnește ordinea, iar în viața economică a țării s'a produs o puternică înviorare.

Să continuăm cu exemplele și comparațiile. Iată, pe de-o parte, Italia fascistă, ceeace înseamnă Italia guvernată în numele ideii naționale și după principii naționaliste, iar de partea cealaltă, Rusia comunistă.

E deajuns să citim telegramele despre cele ce se petrec astăzi în Rusia Roșie și să mai urmărim puțintel impresiile și constatările călătorilor imparțiali, pentru a ne convinge de groaznica stare de lucruri din fosta împărăție vecină.

In Italia însă, se desfășoară, într'o atmosferă de liniște, de entusiasm creator și de admirabilă solidaritate națională, o muncă de construcție și propășire, și se realizează în toate domeniile progrese ce uimesc.

Lista unor astfel de exemple, izbitor de adevărate, poate fi lungită.

Țările invitate
la conferința mediteraniană

Conferința se va întruni la 10 Septembrie într'o localitate de lângă Geneva

Londra, 5 (Rador). — Agenția „Reuter" transmite:

Marea Britanie și Franța au hotărît să invite împreună la conferința mediteraniană pe Italia, Uniunea sovietelor, Germania, România, Iugoslavia, Grecia, Turcia, Egiptul, Albania și Bulgaria.

Cele trei puteri din Marea Neagră au fost invitate pentrucă ele au acces la Mediterana prin Dardanele, iar Germania pentrucă a participat la controlul naval și este interesată în mod deosebit în conflictul spaniol.

S'au trimis reprezentanților diplomatici britanici în țările invitate instrucțiuni ca să se pună de acord cu colegii lor francezi pentru a remite împreună invitațiile guvernelor interesate.

Se speră la Londra că se va putea ține o conferință absolut independentă, într'o localitate din apropierea Genevei, în ziua de 10 Septembrie, cu toate că Societatea Națiunilor se reunește în aceeași zi.

In cercurile autorizate britanice se declară că toate presupunerile făcute până acum cu privire la natura propunerilor pe care Anglia le va supune conferinței mediteraniene în vederea stârpirii pirateriei, sunt fanteziste.

Paris, 5 (Rador). — Se anunță oficial că astăseară au fost expediate invitațiile pentru conferința mediteraniană, care trebuia să se reunească în împrejurimile Genevei, în cursul săptămânii viitoare, într'o zi care n'a fost încă fixată.

Invitațiile vor fi formulate de reprezentanții diplomatici ai Franței și Angliei în următoarele capitale: Roma, Moscova, Berlin, Belgrad, București, Atena, Ankara, Cairo, Sofia și Tirana.

CE SE VA DISCUTA

Paris, 5 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

„Petit Parisien", ocupându-se de conferința țărilor interesate în Mediterana, scrie următoarele:

„Conferința va avea ca scop esențial gruparea sforțărilor puterilor neutre, interesate în special să asigure securitatea comunicațiilor lor maritime în Mediterana

„Se va propune puterilor membre ale conferinței să rețină submarinele lor în apele teritoriale, sau să le interzică navigația în apele extra-teritoriale, altfel decât la suprafață.

„Vasele de război ale țărilor contractante își vor da asistența spre a rezista la atacurile piraților și de a urmări și scufunda submarinele cari nu ar fi în regulă cu dreptul internațional sau cari ar contraveni la convenția ce se va încheia.

„Insfârșit, planul ce va fi propus conferinței se inspiră din principiile generale ale securității colective și din proectele pactului mediteranean, schițate dealtfel în protocolul cu privire la războiul submarin, semnat la Londra în conferința navală.

„Invitația franco-britanică ce va fi adresată puterilor participante, în urma acordului complect la care s'a ajuns în urma conversațiilor franco-britanice de eri seară, va insista asupra necesității de a se începe negocierile chiar către sfârșitul săptămânii viitoare. Delegații vor fi întruniți atunci la Geneva, pentru lucrările consiliului Societății Națiunilor și deci vor fi în situația de a putea începe imediat deliberările asupra problemei securității navigației în Mediterana".

SOVIETELE NU TRIMIT FLOTA IN MEDITERANA

Moscova, 5 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Cercurile autorizate declară că nu au nici o cunoștință de știrea publicată de unele ziare străine prin care se arată că guvernul sovietic ar fi hotărît să trimită în Mediterana flota sa din Marea Neagră.

Deschiderea solemnă a Balcaniadei

M. S. Regele, M. S. Voevodul Mihai, d. I. Cămărășescu, preș. F. R. A., d. prim-ministru Gh. Tătărăscu și Al. Donescu, primarul general al Capitalei, pe stadionul O. N. E. F.

(Citiți reportajul în pag. 5)

Suveranii Angliei vor face o vizită în Belgia

Londra, 5 (Rador). — *Ziarele anunță că Suveranii Angliei vor merge în cursul primăverei viitoare în Belgia, unde vor fi primiți oficial, ca oaspeți ai Regelui Leopold al Belgiei.*

—oxo●oxo—

Ducele de Windsor nu se duce în Germania

Viena, 5 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Reprezentantul autorizat al Ducelui de Windsor a declarat că este neîntemeiată știrea prin care se atribue Ducelui de Windsor intenția de a vizita pe cancelarul Hitler.

—xox●xox—

ETIOPIA NU VA MAI FIGURA LA SOCIETATEA NAȚIUNILOR

Londra, 5 (Rador). — *Corespondentul diplomatic al ziarului „Sunday Times" anunță că fostul Negus nu va fi reprezentat la viitoarea adunare a Societății Națiunilor.*

In felul acesta, adaugă ziarul, se poate presupune că Etiopia va fi definitiv ștearsă dintre statele membre ale Societății Națiunilor.

—oxo●oxo—

FILME

— Cum merge plugăria?

— Greu. Sforțări multe, cheltueli mari, rezultate aleatorii.

— Din cauza vremei nefavorabile când unora, când altora din produsele capitale, sau chiar tutulor.

— Și cu toate acestea, timpul este mai puțin vinovat de cât oamenii.

— In ce sens?

— Eclipsa progresivă a încurajerii plugăriei noastre; lipsa de prevedere ce uimește și dezarmează chiar pe cei mai bine echipați cu încredere și nădejde. Un caz din grămada de inadvertențe te va lămuri. Se face propagandă pentru motorizarea plugăriei. Cine ar putea să fie împotriva acestui progres? Și, deși el cere jertfe simțitoare, nenumărați agricultori le-au îndurat, din îndoita convingere că slujesc economia națională și că acest merit va fi recunoscut de cârmuire.

— Rezultatul?

— Prima iluzie este în curs de realizare. Cu cât sporesc uneltele motorizate, cresc sorții cantității și calității recoltelor. Cea de-a doua însă, suferă dezamăgirea nepăsării și neprevederii, caracteristice, din nefericire, într'o vreme când ele ar trebui să lipsească oriunde. Căci, în loc să se facă înlesniri plugăriei motorizate, ea este supusă unor greutăți neprevăzute. Cine ar crede că agricultorii mari și mici, individuali sau colectivi, sunt încleștați între alternativele de a părăsi noul sistem, cu riscul de a pierde ce-au investit în ele, sau de a plăti astăzi cu 3 lei 60 motorina plătită eri cu 3 lei și plătită mâine cu... cine știe ce poate să mai intervină în sistemul variațiilor crescânde și generalizate! Și când te gândești că ei ar putea obține motorina cu 60 bani. — căci restul îl ia statul! Și când te mai gândești că în Spania, unde războiul n'a împiedicat agricultura să-și îndeplinească misiunea în spatele fronturilor, statul nu percepe nimic, pentru combustibilul motorizării plugăriei!

Don José

Catastrofă de cale ferată în Germania

14 morți și 41 răniți

Berlin, 5 (Rador). — In legătură cu catastrofa de cale ferată din apropiere de Duesseldorf se dă următoarea relațiune oficială:

Un tren personal a deraiat azi dimineață la ora 8 și 15 minute în gara Holzheim, din apropiere de Neuss. Locomotiva și patru vagoane s'au răsturnat. Trei vagoane au fost distruse.

Accidentul a pricinuit moartea a 12 persoane. Alte 18 persoane au fost grav rănite. Sunt și 25 răniți mai ușor.

Ancheta asupra cauzelor catastrofei nu s'a terminat încă.

Doi dintre răniții grav au încetat din viață ulterior, astfel că numărul morților este actualmente de 14.

In tren se aflau numeroși catolici, care făceau un pelerinaj, venind dela Rommerskirchen la Kevelaer.

Citiți în pagina 5-a:

Congresul general al învățătorilor la Oradea

Imn național socialist antifrancez, interzis în Germania

Berlin, 5 (Radio Central). — Cunoscutul imn de luptă național socialist „Victorioși, voim să învingem Franța!" a fost interzis în Țara Germania. Vicecancelarul Rudolf Hess a dat în acest sens o circulară, în care spune că disciplina unei națiuni se arată și în relațiile cu celelalte națiuni. Din cauza aceasta, trebue evitat tot ce ar putea produce impresia că Germania dușmănește orice alt popor. In acest cadru intră și imnul „Victorioși, voim să învingem Franța!"

Mai departe, se spune în circulară, că Germania nu e inamica slavilor, dar e dușmana neîmpăcată a comunismului. Trebue evitat tot ce ar îngreuia activitatea pașnică a Fuehrerului.

STAREA D-LUI MASARYK ESTE FOARTE BUNĂ

Praga, 5 (Rador). — Starea sănătății președintelui liberator Masaryk este foarte satisfăcătoare.

Nu se vor mai da buletine medicale decât odată pe zi.

D. Beneș, președintele Republicei, a făcut astăzi o vizită d-lui Masaryk la Lany, unde au sosit astăzi toata ziua numeroși vizitatori, pentru a-și manifesta bucuria pentru însănătoșirea venerabilului întemeetor al statului cehoslovac.

Mâine, d. Beneș va pleca probabil în vilegiatura sa obișnuită de toamnă, la Topolcianky, în Slovacia.

Corcoduși, înfloriți a doua oară

La Govora au înflorit pomii a doua oară.

In grădini se văd corcoduși înfloriți. Bătrânii spun că fenomenul prevestește toamnă lungă, cu timp frumos. Și merii au început pe alocuri să înfloreasă a doua oară.

— ...i de corcodusi

Aniversarea M. S. Regelui Petru al II-lea al Iugoslaviei

—xoox—

M. S. Regele Petru al II-lea al Iugoslaviei a împlinit ieri 14 ani. E sărbătoarea unui popor întreg, care vede în Regele său, simbolul viu al unității naționale și chezășia viitorului său.

Regele Petru II, fiul mai vârstnic al marelui rege Alexandru, s'a născut la 6 Septembrie 1923.

Această dată a rămas întipărită în memoria iugoslavilor, pentrucă nașterea prințului moștenitor a deslănțuit atunci un entuziasm de nedescris.

Cu câțiva ani înainte, în 1918, regatul iugoslav era întemeiat, iar câțiva ani mai târziu, în 1923, nașterea primului fiu al regelui Alexandru asigura tânărului stat iugoslav unul din elementele esențiale duratei și continuității sale.

Tânărul prinț a fost botezat după riturile bisericii ortodoxe.

Botezul însuși trebuia să simbolizeze unitatea națională ce curând realizată, de oarece s'a folosit cu acel prilej apă din toate marile râuri ale Iugoslaviei.

Tânărul prinț a fost ținut deasupra cristelniței, de către ducele de York, actualul rege al Angliei, George VI, care fusese și martor la căsătoria regelui Alexandru cu principesa Maria a României.

De mic copil, regele Petru II a fost crescut într'o viață de muncă, și în timpul studiilor sale s'a arătat necontenit un elev silitor și stăruitor, având nu numai gust pentru muncă, dar și o mare ușurință și un dar remarcabil de observație.

Terminând clasele primare, prințul Petru a fost trimis în Anglia, la colegiul Sandroyd, ca să-și termine studiile.

Acolo ajunse în Septembrie 1934, cu 20 de zile abia înainte de oribilul atentat dela Marsilia, care, răpindu-i Părintele, lipsea Jugoslavia de Regele ei prea iubit. Prințul Petru află știrea tragică a doua zi, la 10 Octombrie, și numai decât porni la drum, înapoindu-se în Iugoslavia, unde a fost proclamat rege.

Odată ajuns în țară, tânărul rege Petru II continuă să ducă aceeași viață studioasă.

Așteptând să exercite efectiv puterea regală, ceeace după constituția iugoslavă se va întâmpla la majoratul Său, adică după patru ani, tânărul rege care a terminat cu succes anul acesta al patrulea an de liceu, se pregătește în vederea îndeplinirii viitoarei sale însărcinări, plină de o atât de mare răspundere.

REGELE PETRU II

Regele Petru II are azi 14 ani. El duce o viață studioasă și disciplinată, în căminul familial al cărui suflet e nobila Regină-Mamă, căreia înaltele Sale virtuți de soție și de mamă I-au adus venerația unui popor întreg. Pregătirea pentru marele rol care-L așteaptă, e supraveghiată cu dragoste de unchiul Său, A. S. Regală prințul regent Paul, care, în fruntea consiliului de regență, conduce cu înțelepciune și cu energie treburile Iugoslaviei.

Tânărul Rege Petru II trăește înconjurat nu numai de afecțiunea caldă și plină de grijă a familiei sale; El e iubit de întregul popor iugoslav, care-L înconjoară cu aceeași iubire arzătoare ca și pe tatăl său, regele Alexandru.

Descendent al glorioasei dinastii Karagheorghevici, care a făcut Iugoslavia mare și puternică, regele Petru II e astăzi nădejdea supremă a națiunei iugoslave.

De aceea, sărbătoarea aniversării Sale e și o sărbătoare a nădejdii naționale.

La această sărbătoare a poporului iugoslav, poporul român se asociază din toată inima, urând tânărului Domnitor viață lungă și domnie glorioasă.

Ce s'a ales din voluntarii englezi cari au luptat în Spania comunistă

Din o mie au mai rămas 200, ceilalți au fugit la naționaliști

Londra, 5 (Rador). — *Ziarul „Sunday Dispatch" este informat că membrii englezi ai brigadei internaționale, care luptă în Spania republicană, vor fi repatriați fără întârziere.*

Ziarul adaugă că partidul comunist britanic a luat această măsură din cauza demoralizării complete a voluntarilor englezi din brigada internațională roșie, cari trec pe fiecare zi, în grupuri, la naționaliști.

Din totalul de o mie de voluntari englezi intrați în brigada internațională, n'ar mai fi astăzi valizi decât două sute.

Politica sanitară la sate

Am mai scris în această chestiune, arătând, acum câteva luni, ce au înfăptuit alte țări în ordinea sanitară. Am arătat atunci utilitatea ofițerului sanitar (officier de santé) care, în Franța, e mai puțin decât un medic, dar mai mult decât un subchirurg sau agent sanitar. Comunele noastre rurale au nevoe de acest ofițer sanitar, care nu poate fi creat decât pe calea unor școli speciale, pe regiuni.

Satele noastre zac în întuneric sub raportul sănătății publice.

Medicul de plasă n'ajunge ca să asigure ordinea sanitară la sate, atâtor boli sociale, cuibărite astăzi și în viața rurală.

Țara are nevoie de muncitori harnici și sănătoși în timp de pace, de ostași plini de vlagă în vreme de război. Operațiunile comisiunilor de recrutare ne dau rezultate din ce în ce mai triste.

Echipele regale fac prea puțin și în localități alese pe sprânceană, astfel că nu toată populația satelor se bucură de binefacerile unui serviciu sanitar bine organizat.

Din fondurile ce le procură sănătății publice loteria de stat, s'ar putea afecta totuși sume mai importante și pentru asigurarea unei mai bune gospodării sanitare la sate, unde țăranii stau și astăzi cu ferestrele bătute în cuie, după cum stau la un loc cu vitele lor, într'o promiscuitate de neiertat.

Un exemplu viu l-am avut în vara aceasta la Brădet, (Argeș), unde medicul stațiunii balneare le-a fost și sătenilor de mare folos.

S'a întâmplat ca medicul stațiunii să plece, la închiderea sezonului balnear. Vizitatorii cari mai rămăsese în stațiune se întrebau ce-i de făcut dacă s'ar ivi vreun caz de boală printre ei.

Eu m'am întrebat însă și cred că pe bună dreptate: ce fac sătenii fără medic în tot timpul anului?

Să nu ne mai mire deci faptul că mortalitatea infantilă e atât de întinsă la sate și că mai sunt și alte boli ce prăpădesc energia românească dela sate.

(Continuare în pag. 2-a)